

Statsforvaltaren I Rogaland
Torunn Salte
Postboks 59 Sentrum
4001 STAVANGER

Deres ref.: 2022/5733

Vår ref.: 22/370

Vår dato: 10.02.2023

Saksbehandler: Kjersti Barbakken // Kontoret for
kvalifisering og sosiale tjenester

Svar på spørsmål om kontantstøtte og forsørgelse av barn og om lovlig opphold for EØS borger

Arbeids- og velferdsdirektoratet viser til henvendelse datert 20.07.22, hvor dere har spørsmål knyttet til kontantstøtte og forsørgelse av barn, og om lovlig opphold for EØS-borger.

Spørsmålene dere stiller tar utgangspunkt i to konkrete saker dere har til behandling. Arbeids- og velferdsdirektoratet går ikke inn i konkrete saker. Vårt svar vil derfor være basert en tolkning av gjeldende regelverk på generelt grunnlag.

Den første problemstillingen knytter seg samboere og forsørgelse av felles barn. Søkeren mottar kontantstøtte og barnetrygd, mens samboeren er selvforsørget med egen inntekt. Dere spør om samboer skal forsørge felles barn fullt ut ettersom hen har økonomisk evne til det, slik at søkeren kun får supplerende økonomisk sosialhjelp til seg selv og ikke til forsørgelse av barnet, eller om utgiftene til forsørgelse av barnet skal deles på begge, evt. dekkes av den som mottar kontantstøtten. I denne forbindelse viser dere til rundskrivet pkt. 4.18.2.27, hvor det fremgår at dersom kontantstøtte inntektsberegnes, må det tilsvarende tas hensyn til utgifter knyttet til barnet, og pkt. 4.18.2.6, hvor det fremgår at plikten til å forsørge barna i samboerforhold gjelder etter den enkeltes evne, og ikke nødvendigvis med en halvdel på hver.

Den andre problemstilling knytter seg til EØS-borgere som har kommet til Norge under forutsetning av forsørgelse fra sitt voksne barn, som også er EØS-borger. Dere spør om ekteparet fortsatt har lovlig opphold dersom forsørgelsen opphører.

Arbeids- og velferdsdirektoratets vurdering

Kontantstøtte og forsørgelse av barn

Formålet med kontantstøtten fremgår av lov om kontantstøtte § 1: «Formålet med denne loven er å bidra til at familiene får mer tid til selv å ta omsorgen for egne barn, at familiene

NAV // ARBEIDS- OG VELFERDSDIREKTORATET // KONTORET FOR KVALIFISERING OG SOSIALE TJENESTER

Postadresse: Postboks 354 // 8601 MO I RANA

E-post: arbeids.og.velferdsdirektoratet@nav.no

www.nav.no //

gis reell valgfrihet når det gjelder omsorgsform for barn og at det blir mer likhet i overføringene den enkelte familie mottar til barneomsorg fra staten, uavhengig av hvordan tilsynet ordnes.» Hvem som mottar kontantstøtten, er regulert i lov om kontantstøtte §§ 3 og 9. Der står det at kontantstøtten ytes til den barnet bor fast hos. Dersom foreldrene bor sammen og begge søker om kontantstøtten, utbetales kontantstøtten til moren.

I rundskrivet til sosialtjenesteloven pkt. 4.18.2.27 er det presisert at kontantstøtten ikke er øremerket kostnader knyttet til barnepass. Dersom kontantstøtten medregnes fullt ut som inntekt i beregningen av økonomisk stønad, må det derfor tilsvarende tas hensyn til utgifter knyttet til barnet og eventuelt barnepass på utgiftssiden. I pkt. 4.18.2.6 står det at samboere med felles barn har begge plikt til å forsørge barnet etter evne, og ikke nødvendigvis med en halvpart på hver.

Arbeids- og velferdsdirektoratet tar ikke stilling til den konkrete saken, men vil bemerke at det er viktig å se rundskrivet til sosialtjenesteloven i sammenheng. NAV-kontoret må som vanlig foreta konkrete og individuelle vurderinger på bakgrunn av en kartlegging av familien og barnas behov, og vurderingene må gjøres opp mot lovens formål. I vurderingen må det ses hen til de faktiske utgiftene den enkelte tjenestemottaker har, også der hvor kontantstøtten inntektsberegnes både delvis og fullt ut.

Arbeids- og velferdsdirektoratet ser at rundskrivet pkt. 4.18.2.27 vedrørende kontantstøtte kan fremstå som uklar, og vil derfor se nærmere på formuleringene.

Det gjøres oppmerksom på at barnetrygden ikke skal tas med i vurderingen av søknad om, og utmåling av, økonomisk stønad til barnefamilier.

Lovlig opphold for EØS-borger

Det fremgår av utlendingsloven at alle som skal oppholde seg i landet i mer enn tre måneder må registrere seg hos politiet eller ved et servicesenter for utenlandske arbeidstakere, og motta registreringsbevis. Utlendingsmyndighetene fører ikke rutinemessig kontroll med utstedte registreringsbevis, og et slikt bevis vil derfor ikke alene kunne fungere som dokumentasjon på at vedkommende fortsatt har lovlig opphold i landet på det tidspunktet det tas kontakt med NAV-kontoret.

En EØS-borger har mulighet til å veksle mellom ulike oppholdsgrunnlag uten at oppholdsretten nødvendigvis bortfaller. Uavhengig av hva som var grunnlaget for oppholdet på registreringstidspunktet, må EØS-borgeren dokumentere at han har lovlig opphold, evt. dokumentere at han har opparbeidet seg varig oppholdsrett.

I Veileder for NAV-kontoret ved vurdering av lovlig opphold for EØS-borgere, som er utarbeidet i samråd med utlendingsmyndighetene, står det at familiemedlemmene til en EØS-borger kan ha lovlig opphold avledet av EØS-borgeren som referanseperson. Dette gjelder både familiemedlemmer som selv er EØS-borgere og familiemedlemmer som er tredjelandborgere, så lenge de følger eller gjenforenes med en EØS-borger.

Opphold som «familiemedlem» kan gis til blant annet slektninger i oppstigende linje, dersom de forsørges av EØS-borgeren. Forutsetningen for at opphold gis til denne gruppen familiemedlemmer, er altså at de forsørges av referansepersonen i Norge under deres opphold her. Dette er i samsvar med utlendingsloven § 110 tredje ledd bokstav d. Dersom denne forutsetningen opphører, det vil si at familiemedlemmet i Norge ikke lenger har anledning til å forsørge sine slektninger i oppstigende linje (f.eks. sine foreldre), vil de miste sin oppholdsrett som familiemedlem til EØS-borger.

Arbeids- og velferdsdirektoratet er ikke kjent med at familiemedlemmer i oppstigende linje, som er i Norge under forutsetning av forsørgelse, likevel kan beholde sin oppholdsrett etter denne bestemmelsen i utlendingsloven når forsørgelsen opphører. For nærmere veiledning knyttet til EØS- borgeres mulighet til å beholde sin oppholdsrett i disse tilfellene, må Utlendingsdirektoratet kontaktes.

Dersom det opprinnelige oppholdsgrunnlaget har falt bort, kan de som EØS-borgere ha lovlig opphold og fast bopel på selvstendig grunnlag. Det må da på vanlig måte foretas en vurdering av de ulike oppholdsgrunnlagene. Dersom vilkårene anses å være oppfylt, vil de kunne ha rett på økonomisk sosialhjelp etter sosialtjenesteloven.

Med hilsen

Nina Strømmen
seksjonssjef
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Kjersti Barbakken
seniorrådgiver
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur

Kopi til

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
Statsforvaltaren i Vestland
Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Oslo og Viken
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Mottakerliste

Statsforvaltaren i Rogaland

KOPPI